INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT PRÄSTGÅRDSÄNGEN I BY": 1996-12-10
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT PRÄSTGÅRDSÄNGEN I BY"
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT PRÄSTGÅRDSÄNGEN I BY"

****

Avesta kommun Sammanträdesprotokoll
Miljö- och Byggstyrelsen 1996-12-10

§ 211 Dnr MI:1996:5222

BILDANDET AV NATURRESERVATET PRÄSTGÅRDSÄNGEN I BY, AVESTA KOMMUN

Förelåg upprättat förslag av Miljö- och Stadsbyggnadsförvaltningen till bildandet av naturreservatet Prästgårdsängen i By, med skötselplan och föreskrifter enligt Naturvårdslagen enligt bilagor.

Miljö- och Byggstyrelsen beslutar

att med stöd av 7 § Naturvårdslagen förklara ett område, som avgränsas med innerkanten av en kraftigt punktsträckad linje på bifogad beslutskarta som naturreservat.

att härmed anses inkomna skrivelser i ärendet besvarade och Tekniska styrelsens uppdrag från § 114/93 utfört.

AVESTA KOMMUN

Förvaltning	Datum	Vår beteckning
Miljö- och Stadsbyggnad	1996-11-26	
Handläggare/direkttelefon Ert datum	Er beteckning	

BILDANDET AV NATURRESERVATET PRÄSTGÅRDSÄNGEN I BY, AVESTA KOMMUN
(6 bilagor)

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljö- och byggstyrelsen, Avesta kommun förklarar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryck 1991:641) ett område, som avgränsas med innerkanten av en kraftigt punktsträckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

Reservatets namn skall vara naturreservatet Prästgårdsängen i By.

Ändamålet med naturreservatet är främst att bevara ängens natur- och kulturmiljövärden.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484 omtryckt 1987:939, 9 § därefter ändrad 1991:1165) vilka anges nedan.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheten inom reservatet

Utöver vad som i övrigt är förbjudet att:

1. Uppföra byggnad eller anläggning, såsom väg, vändplan eller p-plats.
2. Dra fram ny mark- eller luftledning.
3. Bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden genom att dika, muddra, spränga, borra eller utfylla.
4. Anordna upplag.
5. Gödsla.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas att tåla de restriktioner som krävs enligt bifogad skötselplan (bilaga 3), samt att tillåta att följande anordningar vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. Uppförande och underhåll av anläggning eller anordning för allmänhetens friluftsliv, nämligen gränsmarkering för reservatet, stigar, vars läge är markerade på bifogad karta, bilaga 2.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver vad som gäller i övrigt, är det förbjudet att:

1. Göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål.
2. Plocka eller gräva upp örter.
3. Fånga eller insamla djur.
4. Framföra motordrivet fordon i terrängen.
5. Beträda eller färdas inom området annat än på anvisad stig eller väg.
6. Rida eller cykla.
7. Inplantera ett för området främmande växt- eller djurart.

8. Tälta.
9. Göra upp eld.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet

1. Avesta kommun faställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m., vilket framgår av skötselplanen, bilaga 3.
2. Naturvårdsförvaltare ska vara Avesta kommun, Miljö- och Byggstyrelsen. Förvaltningen bekostas av kommunen.
3. En mindre informationstavla med föreskrifter uppsätts.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Motivering för beslut

Det aktuella området utgör en för Avesta kommun och Dalarna mycket ovanlig vegetationstyp, örtrik torräng av ängshavretyp. Denna biotop har ett mycket högt naturvårdsvärde, bl.a. förekomst av flera numera sällsynta växter. För att ängens värden ska bevaras krävs kontinuerlig slåtter. Ängen utgör dessutom en förnämlig exkursionslokal.

Med nämnda föreskrifter och bifogad skötselplan, bilaga 3, säkerställs områdets sociala, estetiska, kulturella och naturvetenskapliga värden.

Handläggning av ärendet

Länsstyrelsen erhöll oktober 1993 en skrivelse från Per Gustav Dalhjelm, Horndal med en begäran om att en slåtteräng, belägen strax söder om By kyrka skulle skyddas som naturreservat.

Länsstyrelsen bedömde att ängens naturvärden var så höga att ett förordnande med stöd av naturvårdslagen borde övervägas. Med tanke på att kommunen var markägare efterhörde Länsstyrelsen kommunens intresse att genom kommunalt beslut åstadkomma ett skydd för området.

Kommunen erhöll också en skrivelse från Folkare Naturskyddsförenings styrelse där man föreslog att ett kommunalt naturreservat skulle bildas av ovannämnda äng.

Miljöutskottet beslutade 1993-12-01 att uppdra t.f naturvårdsombud att undersöka möjligheterna av förvärv av kyrkans del av marken inom området samt att undersöka alternativa lösningar som att någon ideell förening åtog sig huvudmannaskapet. Tekniska styrelsen beslutade 1993-12-16 att återremittera ärendet till miljöutskottet samt att ställa sig positiva till att ett kommunalt naturreservat bildas under förutsättning att skötsel-

kostnaderna inte ökade.

Länsstyrelsen har 1996-08-16 delegerat rätten att inrätta naturreservat (Dnr 231-8654-96) till Avesta kommun.

Beslut i detta ärende har fattats av Miljö- och Byggstyrelsen i Avesta kommun.

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även synpunkter inhämtats från Länsstyrelsen, Avestas kommuns kommunstyrelse, omsorgstyrelse och servicestyrelse samt Folkare naturskyddsförening, Dalarnas botaniska sällskap, By församling, By sockengille Lantbrukarnas riksförbund och Vattenfall Mellansverige Energi AB.

Bilagor:
1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Registeruppgifter
5. Upplåtelseavtal
6. Hur man överklagar (blankett)

****

AVESTA KOMMUN Bilaga 3

Förslag till:
SKÖTSELPLAN
NATURRESERVATET PRÄSTGÅRDSÄNGEN I BY

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA

2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER

3 BESKRIVNING OCH VÄRDERING AV OMRÅDET
3.1 Naturförhållanden
3.2 Nuvarande hävd och markanvändning
3.3 Tillgänglighet
3.4 Slitage- och störningskänslighet
3.5 Källuppgifter

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL
1.1 Reservatets syfte

1.2 Generella riktlinjer
1.2.1 Hävd av slåtteräng
1.2.2 Uppföljning och utvärdering

2 ANORDNINGAR FÖR ALLMÄNHETEN
2.1 Övergripande mål
2.2 Åtgärder
2.2.1 Information
2.2.2 Stig och väg
2.2.3 Parkering

3 TILLSYN

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

I ALLMÄN BESKRIVNING

1 ADMINISTRATIVA DATA
(se registeruppgifter)

2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(se reservatsbeslutet)

3 BESKRIVNING OCH VÄRDERING AV OMRÅDET

3.1 Naturförhållanden
Slåtterängen sluttar åt väster och är mycket torr tack vare solexponeringen i kombination med det sandiga underlaget (Bratt och Ljung 1993).

Ängen är av vegetationstypen örtrik torräng av ängshavretyp.

Botaniskt uppvisar denna äng en samling arter av sydöstlig utbredningstyp i landet. Flera av arterna har tidigare haft sina nordostliga utposter i Folkarebygden och denna plats har varit den sista tillflyktsorten i och med att liknande lokaler slutat hävdas (Bratt och Ljung 1993).

Flentimotej har här sin enda aktuella dalalokal. Brudbröd och backsmörblomma blommar tämligen rikligt, åtminstone under ej alltför torra somrar. Ängshavre och luddhavre dominerar delvis och enstaka exemplar av backglim kan hittas. Backvial bildar stora, vackert blommande snår (Dalhielm 1995).

3.2 Nuvarande hävd och markanvändning
Efter att ha stått ohävdad under ett par decennier har större delen av ängen sedan 1989 skötts med lieslåtter. En mindre del av ängen har hittills ingått som en del i en trädgård.

3.3 Tillgänglighet

Läget i närheten av sockenstuga och kyrka gör att reservatet är lättillgänglig.

3.4 Slitage- och störningskänslighet

Ängen är före slåtter känslig för slitage. Stigen markeras därför väl och besökande informeras om att hålla sig till den.

3.5 Källuppgifter

Bratt, L. och Ljung, T.,1993: Dalarnas Ängar och betesmarker. Länsstyrelsen Dalarna, Miljövårdsenheten 1993:1. 60-61.

Dalhielm, P.G., 1995: Floran i By Socken. Avesta kommun, Miljö- och Stadsbyggnadaförvaltningen. 19.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL

1.1 Reservatets syfte

Syftet med naturreservatet är främst att bevara ängens natur- och kulturmiljö.

1.2 Generella riktlinjer

1.2.1 Hävd av slåtteräng

Ängen ska årligen slås med lie, tidigast i mitten av juli och senast i slutet av augusti. Höet skall tillvaratagas och bortföras från ängen. Höet kan i mån av resurser, kanske vissa år, få ligga kvar och fröa av sig ett par högst tre dagar vid torr väderlek, för att därefter tillvaratagas.

Omgivande buskage såsom syrenhäcken längs ängens östra gräns samt hallonsnår längs den södra gränsen ska hållas efter så att de inte sprider sig in på gräsytan. Även i ängen växande buskar och träd ska hållas efter.

Ängens grässval får inte utsättas för:
Plöjning eller grävning
Körning med något slags fordon
Spridning av gödsel eller bekämpningsmedel
Slåtter med röjsnöre eller annat slitande redskap

1.2.2 Uppföljning och utvärdering

För att följa hur ängens växtliv förändras av hävden anläggs fem fasta provytor. Vegetationen inom ytorna dokumenteras vart tredje år med avseende på artinnehåll och frekvens. Dessutom skall noteringar föras om dag för slåtter, hopsamling och bortförande av hö.

1.2.3 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 ANORDNINGAR FÖR BESÖKARE

2.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med naturreservatet är att bevara slåtterängens höga naturvärden samt att ge allmänheten kännedom om en i det äldre odlingslandskapet grundläggande och utbredd hävdform.

2.2 Åtgärder

2.2.1 Information

En informationstavla med kartbild, föreskrifter samt upplysningar om ängens historik och flora uppsätts vid stigens början på ängens östra sida.

2.2.2 Stig och väg

Den befintliga stigen som genomkorsar ängen bör hållas väl upptrampad. Om stigen blir alltför upptrampad bör spångning övervägas. En väg som kommer att användas för underhåll av en befintlig tranformatorstation kommer att gå in i området. Denna ska användas så restriktivt som möjligt.

2.2.3 Parkering

Parkering finns tillgänglig vid By sockenstuga.

3 TILLSYN

Årlig tillsyn skall utföras av naturvårdsförvaltaren, Avesta kommun.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Åtgärder i enlighet med skötselplanen bekostas genom Avesta kommuns Miljö- och Byggstyrelse. Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och 1996 års prisnivå.

Engångsåtgärder (kr):	3000:-
Utmärkning av reservatets gräns, stigen och väg samt uppsättning av informationstavla.	

Flergångsåtgärder (kr/år): 1500:-

****

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET PRÄSTGÅRDSÄNGEN

Namn:	Naturreservatet Prästgårdsängen
Kommun:	Avesta
Socken:	By
Lägesbeskrivning:	By kyrkby, ca 150 m söder om kyrkan
Kartblad:	Ekonomiska kartbladet 12G Avesta 5h
Koordinater:	X= 6676 Y= 1537
Gräns:	Innerkanten av streckad linje på bifogad karta; bilaga 2.
Fastighet:	Norrbyn 4:1, Byås 1:4 (del av).
Naturvårdsförvaltare:	Avesta kommun
Markägare:	Avesta kommun, Erik Sjöström
Areal:	0,15 ha
Naturtyp:	Örtrik torräng av ängshavretyp
Landskapstyp:	Ås
Naturgeografisk region:	Nr 27, skogslandskapet norr om norrlandsgränsen
Skyddsmotiv:	Botaniska
Skyddsföreskrifter, Indispensabla:	A 1-5
Planerade anläggn.:	Informationstavla
Skötselplan:	Föreskrifter under D
Inventeringar:	Se punkt 3.5 i Skötselplan
Litteraturhänvisning:	Se punkt 3.5 i Skötselplan

AVESTA KOMMUN

AVTAL

Med anledning av bildandet av naturreservat för slåtteräng i By Kyrkby, By församling, Avesta kommun har följande avtal träffats mellan kommunen och ägaren till fastigheten Byås 1:4, Eric Sjöström, nedan kallad markägaren.

1. Reservatsbeslut/medgivande
Avesta kommun har för avsikt att meddela reservatsbeslut med skötselplan av den lydelse och omfattning som framgår av Miljö- och Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut, se bilaga.

Markägaren medger att naturreservatet får bildas i enlighet med förslaget. Berört markområde av Byås 1:4 har markerats med röda begränsningslinjer på bilagd karta.

Reservatsbeslutet, liksom detta avtal, innebär inte någon förändring av markägandet. Nuvarande markägares ägorätt kvarstår således och får även efter reservatsbeslutet utövas, dock med

de inskränkningar som reservatsföreskrifterna medför.

2. Ersättning
Markägaren kräver ej någon ersättning för det intrång som reservatsföreskrifterna innebär. Detta gäller för all framtid.

3. Inskrivningar
Prövning av panträttshavare enligt 34 § naturvårdslagen har skett.

Markägaren förklarar att fastigheten inte besväras av oinskrivna rättigheter som strider mot reservatsföreskrifterna.

-000-

Detta avtal har upprättas och undertecknats i två likalydande exemplar varav parterna erhållit var sitt.

By Kyrkby den
För Byås 1:4

Avesta den 25/11 1996
För Avesta kommun

Eric Sjöström

Ulf Lademyr